

KONSTANTIN
PRESLAVSKY
UNIVERSITY
S H U M E N

ШУМЕНСКИ УНИВЕРСИТЕТ
“ЕПИСКОП КОНСТАНТИН ПРЕСЛАВСКИ”

Факултет по хуманитарни науки
Катера Теология

Утвърждавам:
Декан:.....
(проф. д.ф.н. И. Савова)

УЧЕБНА ПРОГРАМА

ПО

ЕРЕСИ, РАЗКОЛИ И СЕКТИ В ДРЕВНАТА ЦЪРКВА (I-IV ВЕК)

Област на висшето образование: 2. Хуманитарни науки
Професионално направление: 2.4. Религия и теология
Специалност: Теология
Образователно-квалификационна степен: Магистър
Форма на обучение: редовна
Срок на обучение: 1 година (2 семестъра)
Катедра: Теология

Шумен
2012

I. Извадка от учебния план:

I. Извадка от учебния план:

<u>НАИМЕНОВАНИЕ НА КУРСА:</u>		<u>ВИД НА ДИСЦИПЛИНАТА</u>		<u>СЕМЕСТЪР, В КОЙТО СЕ ИЗУЧАВА:</u>
ЕРЕСИ, РАЗКОЛИ И СЕКТИ В ДРЕВНАТА ЦЪРКВА (I-IV ВЕК)		задължителна		1
<u>ОБЩ ХОРАРИУМ:</u>		180	часа	<u>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ:</u>
Аудиторна заетост	Лекции	20	часа	
	Семинарни упражнения	40	часа	<u>ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ НА КУРСА:</u>
	Лабораторни упражнения		часа	1 семестър
Самостоятелна работа под ръководството на преподавателя ИРС		8	часа	<u>БРОЙ КРЕДИТИ:</u>
Студентска самостоятелна работа		112	часа	6
<u>ФОРМИ НА КОНТРОЛ</u>				
<u>ТЕКУЩ КОНТРОЛ:</u>			<u>СЕМЕСТРИАЛЕН ИЗПИТ:</u>	
☐ тестове ☐ казуси ☒ дискусии ☒ упражнения ☒ семинари ☐ реферат ☒ курсова работа ☐ проект	☐ есе ☐ работа с информационни източници ☐ работа с нормативни документи ☐ практика ☐ изследване ☐ обработка на данни ☐ анализи ☒ други	☒ Писмен изпит ☒ Устен изпит ☐ Практически изпит ☐ Текуща оценка		
<u>ФОРМИ НА ПРЕПОДАВАНЕ:</u>				
☒ Лекции; ☒ Семинарни занятия;				
<u>МЕТОДИ НА ПРЕПОДАВАНЕ:</u>				
☒ Беседа; ☒ Дискусия; ☒ Събеседване; ☐ Мултимедийна презентация; ☒ Упражнение; ☐ Тренинг; ☐ Работа в екип; ☒ Други;				

II. Анотация

Дисциплината има за цел да въведе студентите-богослови по-подробно и по-задълбочено в една слабо проучена и преподавана у нас материя - сектите и разколите, възникнали в ортодоксалното християнство през най-ранната епоха от неговото развитие (I-IV в.). От една страна, запознаването с него е необходимо поради засиления напоследък интерес към ранното християнство и личността на неговия Основател и нуждата от анализирането им в светлината на новите исторически и археологически открития с методиката на сродните исторически науки. От друга страна, знанията за неканоничните църковни движения са важни поради голямото и все още неоценено достатъчно въздействие, което те са оказали върху различни аспекти от културата на християнската цивилизация - философия, литература, изкуство.

III. Учебно съдържание

Тематичен план на лекционния курс:

№	Тема	Брой учебни часове
1.	Уводни въпроси	1
2.	Религиите на Юдея, Рим, Гърция, Персия, Месопотамия като контекст за възникването и началното развитие на християнството	1
3.	Юдеохристиянство. Разклонения	1
4.	Гностицизъм от I век. Симон Влъхва и неговата школа	2
5.	Гностицизъм от II век. Основни школи.	
6.	Маркион между платонизъм и гностицизъм	1
7.	Ръкописите от Наг Хамади и тяхното значение	1
8.	Манихейство	2
9.	Мандейство	1
10.	Монархианство: а) модализъм б) динамизъм	2
11.	Присцилианство	1
12.	Пелагианство	1
13.	Арианство	2
14.	Разколи: а) монтанизъм, б) донатизъм, в) новатианство, г) новацианство, д) мелитианство, е) антиохийски разкол	3
15.	Заклучение. Влияние на древните ереси в историята и тяхното присъствие днес.	1

Общо: 20 часа

Тематичен план на семинарните занятия:

№	Тема	Брой учебни часове
1.	Уводни въпроси	1
2.	Религиите на Юдея, Рим, Гърция, Персия, Месопотамия като контекст за възникването и началното развитие на християнството	4
3.	Юдеохристиянство. Разклонения	2
4.	Гностицизъм от I век. Симон Влъхва и неговата школа	3
5.	Гностицизъм от II век. Основни школи.	4
6.	Маркион между платонизъм и гностицизъм	2
7.	Ръкописите от Наг Хамади и тяхното значение	2
8.	Манихейство	3
9.	Мандейство	2
10.	Монархианство:	2

	а) модализъм б) динамизъм	
11.	Присцилианство	2
12.	Пелагианство	2
13.	Арианство	3
14.	Разколи: а) монтанизъм, б) донатизъм, в) новатианство, г) новацианство, д) мелитианство, е) антиохийски разкол	6
15.	Заклучение. Влияние на древните ереси в историята и тяхното присъствие днес.	2

Общо: 40 часа

IV. Литература:

1. Тальберг, Н. История христианской Церкви. М.-Нью Йорк, 1991.
2. Коев, Т., Бакалов, Г. Въведение в християнството. С., 1992.
3. Поснов, М. История на християнската Църква. До разделението на църквите. Т. 1-3. С., 1995.
4. Малицки, П. И. История на християнската Църква. Т. 1. С., 1994.
5. Болотов, В. В. Лекции по истории древней Церкви. Т. 1-4. М., 1994.
6. Оргиш, В. Античная философия и происхождение христианства. Минск, 1986.
7. Кубланов, М. М. Возникновение христианства. Эпоха, идеи, искания. М., 1974.
8. Свенцицкая, И. С. Раннее христианство. Страницы истории. М., 1987.
9. Latourette, K. S. A History of Christianity. New York, 1953.
10. Frend, W. H. C. The Rise of Christianity. Philadelphia, 1985.
11. Edwards, D. L. Christianity: The First Two Thousand Years. Maryknoll (N.Y.), 1997.

V. Форми на самостоятелна работа

1. Написване на курсова работа по предварително зададена тема

VI. Семестриален контрол

1. Написване на курсова работа
2. Участие в дискусии

VII. Условия за допускане до изпитна процедура (вид, присъствие, форми на контрол в процеса на изучаване на учебната дисциплина)

1. Редовно присъствие на занятия
2. Предадена в срок курсова работа

VIII. Изпитни процедури /Схема/компоненти, процедура на изпита/

1. Изпитът се състои от писмена разработка на един въпрос от конспекта.
2. Темата за писмената разработка се определя чрез жребий – един студент тегли една тема от всички, заложили в конспекта. Всички пишат по тази тема.

На успешно издържалите изпита се присъждат 6 кредита.

IX. Критерии за оценяване знанията, уменията и компетентностите на студентите, на оформяне на изпитната оценка, на присъждане на кредити.

Изпитни критерии:

Отличен 6 получават студенти, които демонстрират отлично ориентиране в идеите на отделните изследователски направления и тенденции и показват умения за самостоятелен анализ.

Много добър 5 получават студенти, които представят материала на високо ниво, но не познават детайлно библиографията по въпроса.

Добър 4 получават студенти, които се ориентират добре в материала от лекционния курс, без да могат да го анализират.

Среден 3 получават студенти, които познават отчасти материала по дисциплината, но не се справят със специфичната терминология.

Слаб 2 получават студенти, които не владеят основната информация от лекционния курс и не присъстват редовно на учебните занятия.

Кредитите се присъждат по следните правила – 1 кредит за участие в семинарни занятия и за посещение на лекции, 1 кредит за качеството на курсовата работа, 4 кредита за оценката от писмения изпит.

X. Принципи на формиране на оценката

След проверка на писмените работи се поставя оценка, която формира 70% от крайната оценка.

К О Н С П Е К Т

16.	Уводни въпроси
17.	Религиите на Юдея, Рим, Гърция, Персия, Месопотамия като контекст за възникването и началното развитие на християнството
18.	Юдеохристиянство. Разклонения
19.	Гностицизъм от I век. Симон Влъхва и неговата школа
20.	Гностицизъм от II век. Основни школи.
21.	Маркион между платонизъм и гностицизъм
22.	Ръкописите от Наг Хамади и тяхното значение
23.	Манихейство
24.	Мандейство
25.	Монархианство: а) модализъм б) динамизъм
26.	Присцилианство
27.	Пелагианство
28.	Арианство
29.	Разколи: а) монтанизъм, б) донатизъм, в) новатианство, г) новацианство, д) мелитианство, е) антиохийски разкол
30.	Заклучение. Влияние на древните ереси в историята и тяхното

	присъствие днес.
--	------------------

Програмата е разработена от проф. д.теол.н. Ангел Кръстев

Програмата е приета на Катедрен съвет на катедра “Теология (протокол №1 от 21.09.2004 г.) и е актуализирана с протокол №3 от 22.10.2009 г., последваща актуализация с протокол №3 от 26.10.2012 г.

Ръководител катедра:
(проф. д.теол.н. Ангел Кръстев)